TIIBETINSPANIELIT RY:N JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ

I JALOSTUKSEN TAVOITE

Jalostuksen tavoitteena tulee olla kokonaisvaltaisesti hyvinvoiva, rakenteeltaan terve ja luonnollisesti lisääntymiskykyinen, rotumääritelmän mukainen tiibetinspanieli, joka on luonteeltaan ja käyttäytymiseltään sellainen, että se selviää hyvin arkipäivän tilanteissa.

Rotuominaisuuksista painotetaan tasapainoisen luonteen ja käyttäytymisen, itsetietoisen olemuksen, ulkomuodon liioittelemattomuuden ja tyypillisten rotuominaisuuksien säilyttämistä.

II JALOSTUSORGANISAATIO

II.1 JALOSTUSTOIMIKUNTA

Jalostustoimikunta on rotujärjestön vuosikokouksen kahdeksi vuodeksi kerrallaan valitsema jalostusasioita käsittelevä toimielin. Sen kokoonpanon ja tehtävät määrittelee yhdistyksen jalostusohjesääntö. Toimikuntaan kuuluu kuusi jäsentä. Jalostustoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Jalostustoimikunta on päätösvaltainen, kun kolme sen jäsentä on paikalla.

Jalostustoimikunta vastaa jalostusohjesäännössä sille määrätyistä tehtävistä. Toimikunta voi tarpeen mukaan nimetä keskuudestaan tai toimikunnan ulkopuolelta henkilöitä erillisten tehtävien vastuuhenkilöiksi tai avustajikseen. Jalostustoimikunnan alaisuudessa toimivat jalostustarkastuksen toimikunnat sekä ulkomuototuomarikoulutuksesta vastaava henkilö. Jalostustoimikunta vastaa rodun pentuvälityksestä.

Jalostustoimikuntaan voidaan valita henkilö, joka

- on ollut yhdistyksen ja Suomen Kennelliiton jäsen vähintään viisi vuotta yhtäjaksoisesti,
- on suorittanut hyväksytysti Suomen Kennelliiton kasvattajan peruskurssin,
- omaa erittäin perusteellisen rodun tuntemuksen,
- tuntee hyvin tiibetinspanielikannan,
- omaa hyvät tiedot perinnöllisyydestä ja jalostuksen pääperiaatteista,
- omaa laajan tietämyksen koirissa ja omassa rodussa esiintyvistä perinnöllisistä vioista ja sairauksista sekä tunnetuista jalostuksessa huomioitavista ominaisuuksista ja niiden vaikutuksista,
- omaa käytännön kokemusta rodun jalostamisesta ja kasvattamisesta,
- on pitkäjänteinen ja neuvottelu- ja yhteistyökykyinen sekä kaikessa toiminnassaan yleistä luottamusta nauttiva.

II.2 JALOSTUSTOIMIKUNNAN TEHTÄVÄT

Jalostustoimikunnan tehtävänä on turvata suunnitelmallisesti rodun jalostuksellinen tulevaisuus.

Jalostustoimikunta noudattaa tehtävässään Suomen Kennelliiton ohjeita rotujärjestöjen, rotua harrastavien yhdistyksien ja rotuyhdistysten jalostustoimikunnille.

Jalostustoimikunta noudattaa neuvoissaan, ohjeissaan ja toimissaan voimassa olevaa eläinsuojelulakia ja eläinsuojeluasetusta, Euroopan Neuvoston lemmikkieläinten jalostusta koskevaa päätöslauselmaa 2 soveltuvin osin sekä Kennelliiton yleistä jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jalostusstrategiaa. Jalostustoimikunta toimii rotukohtaisen jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) ja PEVISA-ohjelman mukaisesti.

Jalostustoimikunnan tehtävänä on tiedottaa ja neuvoa, kerätä ja hyödyntää tietoa, seurata rodun tilaa eri ominaisuuksissa sekä kartoittaa ja vastustaa perinnöllisiä sairauksia. Jalostustoimikunta laatii tavoite- ja toimintaohjelmia ja huolehtii yhteydenpidosta jalostustoimikunnan ja muiden rodun harrastajien, esimerkiksi ulkomaisten rodun yhdistysten välillä. Sen tulee soveltaa käytäntöön myös Kennelliiton ulkomuototuomariohjeistusta liioitelluista rotupiirteistä.

Jalostustoimikunnan tehtävät:

- seuraa rodun kehitystä Suomessa ja ulkomailla sekä erityisesti rodun kotimaassa, ja jakaa rotutietoutta.
- kerää ja jakaa tietoa kokonaisvaltaisesti rodun terveydestä, luonteesta, käyttäytymisestä ja ulkomuodosta.
- seuraa ja kartoittaa rodussa todettuja perinnöllisiä sairauksia ja vikoja, tiedottaa niistä ja suunnittelee tarvittavia toimenpiteitä.
- järjestää jalostustarkastuksia.
- järjestää ulkomuototuomareiden koulutus- ja jatkokoulutustilaisuuksia ja kerää aineistoa ko. tilaisuuksiin.
- ohjaa ja neuvoo kasvattajia ja urosten omistajia jalostusasioissa.
- antaa tiibetinspanielin hankintaa harkitseville tietoa rodusta ja jalostusohjesäännön vaatimukset täyttävistä pentueista.
- pitää yhteyttä kotimaisiin ja ulkomaisiin rotuyhdistyksiin sekä kasvattajiin.
- toimii puolueettomasti, objektiivisesti ja rodun parhaaksi huomioiden koko käytettävissä oleva tiibetinspanielipopulaatio.
- kantaa päävastuun JTO :n ja PEVISA-ohjelman laatimisesta, päivityksestä ja seurannasta.
- käsittelee viiveettä rodun poikkeuslupa-anomukset ja muut lausuntoa vaativat asiat sekä vastaa näihin kirjallisesti ja tarvittaessa perustelee kantansa.
- seuraa viranomaisten, Kennelliiton ja FCI :n koiranjalostusta koskevia määräyksiä ja suosituksia sekä tiedottaa niistä.

Jalostusneuvonta on tarkoitettu Tiibetinspanielit ry:n jäsenille. Jalostustiedustelu tulee tehdä hyvissä ajoin ennen arvioitua astutuskohtaa, kun tarvittavat terveystutkimustulokset on tehty ja näyttelytulos on saavutettu. Kasvattajan toivotaan pohtineen etukäteen myös omia urosehdotuksiaan. Jalostusneuvonnan tulee olla puolueetonta ja siinä on huomioitava koko käytettävissä oleva koiramateriaali. Jalostustoimikunnan on kaikissa tilanteissa toimittava rodun edun edellyttämällä tavalla.

II.3 JALOSTUSTARKASTUKSET

Jalostustarkastukset järjestetään Suomen Kennelliiton ohjeiden mukaisesti. Ulkomuodon jalostustarkastus voi korvata näyttelytuloksen.

III JALOSTUSKOIRAT

Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman korkealaatuista koiramateriaalia. Jalostusarvoa määriteltäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen sukulaisten ja erityisesti sen jälkeläisten laatuun. Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon yksilöiden luonneominaisuudet, ulkomuodolliset seikat, perinnölliset viat ja sairaudet sekä maan koirakanta kokonaisuudessaan. Jalostuksessa pyritään välttämään yhdistämästä koiria, joilla on sama ulkomuodollinen ongelma tai puute (puuttuvat hampaat, liian lyhyt kuono, suuri ja raskas pää, puutteellinen etuosan rakenne, liiallinen turkki, kapea ja häviävä alaleuka, äärikoot).

Koiran jalostuskäytöllä ei ole sen terveyttä edistävää vaikutusta, joten kaikkia koiria ei tarvitse käyttää jalostukseen.

III.1 IKÄ

IKÄ

Nartun tulee täyttää

- vähintään 18 kuukautta ennen ensimmäistä astutusta. Mieluiten se kuitenkin saisi olla 2-3 – vuotias ensimmäisen pentueen syntyessä.

- Kahdeksan (8) vuotta täyttäneen nartun voi astuttaa, jos sillä on ennen astutusta annettu eläinlääkärin todistus siitä, että se on kliinisesti terve. Todistus ei astutushetkellä saa olla kuutta kuukautta vanhempi. Eläinlääkärintodistus tulee toimittaa Kennelliittoon sähköisesti etukäteen tai pentueilmoituksen liitteenä.

- Kymmenen vuotta täyttänyttä narttua ei saa astuttaa.

Urosta saa käyttää jalostukseen aikaisintaan 12 kuukauden iässä.

III.2 PENTUETIHEYS

Nartun laadusta ja kunnosta sekä pentueiden koosta riippuen sillä voidaan teettää

- enintään 3-5 pentuetta.

Kasvattajan tulee huolehtia siitä, että astutettava narttu on terve ja hyväkuntoinen eikä synnytyksestä ja pentueen hoidosta ole haittaa sen terveydelle. Nartulla voidaan teettää enintään

viisi (5) pentuetta. Viiden sallitun pentueen lukumäärään ei lasketa kokonaisuudessaan kuolleena syntynyttä pentuetta.

Narttu voidaan astuttaa siten, että nartun pentueiden synnytysten väli on vähintään kymmenen kuukautta. Astutushetkellä alle 8-vuotiaalle nartulle sallitaan yhden kerran tiheä pennutus (alle kymmenen kuukauden synnytysväli).

III.3 JÄLKELÄISMÄÄRÄ JA SUKUSIITOS

PEVISA-ohjelman mukaan urokselle rekisteröidään korkeintaan 25 jälkeläistä alle neljän vuoden iässä tapahtuneesta astutuksesta. Näistä viimeinen pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

Uroksen elinikäinen jälkeläismäärä ei saa kohota yli 3 %:n sukupolven rekisteröinneistä, eli viime vuosien rekisteröintimäärien perusteella yli 78 jälkeläisen. Viimeinen pentue hyväksytään pentuvälitykseen kuitenkin kokonaisuudessaan.

- Jalostusyhdistelmissä sukusiitosprosentin ei tulisi nousta yli 6,25 % neljällä sukupolvella laskettuna.

- Lähisukulaisyhdistelmiä (isä/emä*jälkeläinen ss% 25, täyssisarukset ss % 25) ei tule tehdä. Tällaisista yhdistelmistä syntyviä pentuja voidaan rekisteröidä ainoastaan EJ-rekisteriin.

III.4 NÄYTTELYTULOS

Jalostukseen käytettävällä uroksella tulee olla
- laatuarvostelusta erittäin hyvä (EH) virallisesta näyttelystä.

Jalostukseen käytettävällä nartulla tulee olla
- laatuarvostelusta erittäin hyvä (EH) virallisesta näyttelystä.

Näyttelytulosta ei vaadita, jos koira on hyväksytty ulkomuodon jalostustarkastuksessa.

Mikäli koiralla on poikkeuksellista jalostusarvoa Suomen tiibetinspanielikannan laajentajana, sitä voidaan harkinnan mukaan käyttää jalostukseen myös ilman virallista näyttelytulosta, mutta rodun ulkomuototuomarin jalostustarkastamana ja jalostukseen hyväksymänä.

III.5 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla luonteeltaan terve, itsevarma ja tasapainoinen.

- Aggressiivista tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen.
- Pelokasta (arkaa) tiibetinspanielia tai ääniarkaa tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen.
- Voimakkaasta eroahdistuksesta tai voimakkaasta yksinolopelosta kärsivää tiibetinspanielia ei suositella jalostukseen.

III.6 TERVEYS

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla terve ja hyväkuntoinen.

- Epilepsiaa, Legg-Perthestä tai välilevytyrää sairastavaa tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen.
- Tiibetinspanielia, jolla on litistynyt rintakehä, kitalakihalkio, huulihalkio tai vesipää, ei saa käyttää jalostukseen.
- Tiibetinspanielia, jolla on atopia tai allergia, ei saa käyttää jalostukseen.
- Tiibetinspanielia, jolta on leikattu nivustyrä, ei saa käyttää jalostukseen.
- Munuaissairautta sairastavaa tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen.
- Tiibetinspanielia, jolla on sydänsairaus ei saa käyttää jalostukseen.
- Tiibetinspanielia, jolla napatyrän eli vatsanpeitteiden aukon koko on vaatinut leikkauksen, ei suositella jalostukseen.
- Jalostuksessa ei suositella yhdistettäväksi tiibetinspanieleita, joiden molempien lähisuvussa on esiintynyt välilevytyriä, munuaisdysplasiaa tai epilepsiaa.

III.6.A SILMÄSAIRAUDET

PEVISA-ohjelman mukaan pentueen vanhemmilla tulee astutushetkellä olla voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 24 kk vanhempi.

Tiibetinspanieli kuuluu ECVO:n (European College of Veterinary Ophthalmologists) listalla rotuihin, joiden silmät tulee tarkastaa ilman pupillia laajentavia silmätippoja.

<u>PRA</u>

- PRA-sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
- Tunnettua kantajaa ei saa käyttää jalostukseen lukuun ottamatta PRA3-kantajia.
- Jalostusyhdistelmän neljän polven sukutaulussa ei tulisi olla molemmin puolin PRA-kantajia lukuun ottamatta PRA3-kantajia.

Tunnettuja PRA-kantajia ovat PRA-tapausten lisäksi koirat, joilla on sairas jälkeläinen ja koirat, joiden jommallakummalla vanhemmalla on todettu PRA.

PRA:n resessiivisen periytymisen vuoksi toivotaan mahdollisimman monien tiibetinspanieleiden osallistuvan silmätarkastuksiin. Vaikka koiraa ei käytettäisi jalostukseen, eikä sen näössä olisi ongelmia, kannattaa sille tehdä virallinen silmätarkastus neljän ikävuoden jälkeen.

PRA3

- Jalostusyhdistelmän toisen osapuolen tulee olla PRA3-vapaa.
- PRA3-kantajaa voidaan käyttää jalostukseen, jos yhdistelmän toinen osapuoli on todettu PRA3-vapaaksi.

PRA3-kantajan jälkeläiset tulee testata PRA3-geenitestillä ennen niiden jalostuskäyttöä.

Tiibetinspanieleiden toivotaan osallistuvan silmätarkastukseen vielä veteraani-ikäisenäkin.

MUUT SILMÄSAIRAUDET

- Perinnöllistä kaihia sairastavaa tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat vähämerkitykselliset kaihimuodot. EVCO:n silmätarkastuslomakkeessa kohtaan 15 ”muu” merkitty vähämerkityksellinen kaihi ei sulje tiibetinspanielia jalostuksesta, mutta tulee huomioida jalostusvalinnassa niin, että koira tulisi yhdistää vain tervesilmäiseen parituskumppaniin.

- Tiibetinspanielia, jolla on todettu ylimääräisiä ripsiä (distichiasis) voidaan käyttää jalostukseen ylimääräisten ripsien osalta terveen yksilön kanssa. Tiibetinspanieleita, joilla on todettu sairauden vakava-asteinen muoto, ei saa käyttää jalostukseen. Tiibetinspanielia, jolla on ektooppinen cilia, ei saa käyttää jalostukseen.

- Tiibetinspanielia, jolla on todettu lievä entropium/ektropium/makrolebharon tai trichiasis, voidaan käyttää jalostukseen silmäluomiltaan terverakenteisen kanssa. Vakavista silmäluomien rakennevioista kärsivää tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen.

- Jos tiibetinspanielilla on todettu PPM, tulisi jalostusyhdistelmän toiseksi osapuoleksi valita PPM-vapaa yksilö. Jos tiibetinspanielilla on todettu vakava PPM, sitä ei saa käyttää jalostukseen.

- Tiibetinspanielille, jolla on todettu ‘cherry eye’ eli ’kirsikkasilmä’ tulee valita jalostusyhdistelmän toiseksi osapuoleksi yksilö, joka on vian suhteen normaali.

- Jos tiibetinspanielilla on todettu gRD tai mRD, pitää jalostusyhdistelmän toiseksi osapuoleksi valita gRD-vapaa yksilö. Jos tiibetinspanielilla on todettu tRD, sitä ei saa käyttää jalostukseen.

- PHTVL/PHPV –asteita 2 – 6 sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

- Jos tiibetinspanielilla on todettu lasiaisen rappeuma, tulee toisen osapuolen olla rappeuman osalta terve.

- Punktaatti keratiitti tai pannus -diagnoosin saanutta tiibetinspanielia ei saa käyttää jalostukseen. Pigmentaatio keratiitti -lausunnon saanutta voidaan käyttää jalostukseen terveen yksilön kanssa.

- Tiibetinspanielia, joka on saanut lieväasteisen iris hypoplasia -diagnoosin, voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa. Vakava-asteisen iris hypoplasia -diagnoosin saanutta tiibetinspanielia ei pidä käyttää jalostukseen.

- Muiden, rodussa harvinaisten, silmäsairauksien osalta toimitaan SKL:n ohjeistuksen mukaan.

III.6.B POLVILUMPION SIJOILTAANMENO ELI PATELLALUKSAATIO

PEVISA-ohjelman mukaan pentueen vanhemmilla tulee astutushetkellä olla voimassa oleva polvitarkastuslausunto. Rekisteröinnin raja-arvo on patellaluksaation aste 2. Virallisen polvitarkastuslausunnon alaikäraja on 12 kk. Alle kolmevuotiaalle koiralle tehty tutkimus on voimassa kaksi vuotta lausuntopäivästä. Yli kolmevuotiaalle koiralle annettu lausunto on voimassa pysyvästi.

- Jalostukseen suositellaan tervepolvisia (0/0) koiria.
- Toistaiseksi patellaluksaation astetta 1 tai 2 sairastavaa koiraa voi käyttää jalostukseen yhdistettynä tervepolviseen 0/0 koiraan.
- 2-asteen polvituloksen omaavan koiran jalostuskäyttö on tarkoin harkittava ja muilta ominaisuuksiltaan sen tulee olla korkealaatuinen, ja yhdistelmän toinen osapuolen tervepolvinen 0/0.

Kennelliiton Jalostusstrategian mukaan koiran terveyttä ja hyvinvointia vaarantavissa tai elinikää lyhentävissä sairauksissa Kennelliiton hyväksymän
- asteikon huonoin tulos estää koiran jalostuskäytön eli patellaluksaation aste 4.

PEVISA-ohjelman mukaan
- patellaluksaation astetta 3 sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
- patellaluksaation astetta 2 sairastava koira tulee yhdistää koiraan, jolla on terveet 0-asteen polvet

Koiran polvitulos on yhtä kuin huonomman polven tulos. Jos koira on saanut toisistaan poikkeavia polvilausuntoja, on huonompi lausunto voimassa, kunnes koira tutkitaan paneelissa. Poikkeuksena alle kolmen vuoden iässä annettu polvilausunto 1/0, 0/1 ja 1/1 voidaan kumota kolmen vuoden iän jälkeen tehdyllä uusintatutkimuksella, jossa koira saa tuloksen 0/0.

Patellaluksaation mutkikkaan perinnöllisyyden vuoksi toivotaan kaikkien tiibetinspanieleiden polvitarkastuksia.

III.6.C LONKKANIVELDYSPLASIA

- Jalostuskoirille suositellaan lonkkakuvausta.
- Lonkkatutkimustulokseltaan E-lonkkaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

- Lonkistaan leikattua koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

III.6.D KYYNÄRNIVELEN INKONGRUENSSI

- Jalostuskoirille suositellaan kyynärnivelen inkongruenssin kuvausta.
- INC3 –lausunnon saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
- Kyynärnivelistään operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

III.6. E SELÄN TERVEYS

- Jalostuskoirille suositellaan selkäkuvausta.

- IDD-lausunnon astetta 3 ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Muissa IDD-asteissa koira tulee yhdistää paremman tuloksen saaneen koiran kanssa.

- Tiibetinspanielille suositellaan CDDY- geenitestin teettämistä. Tuloksen N/CDDY tai CDDY/CDDY-tuloksen saanut koira tulee parittaa vain tuloksen N/N saaneen koiran kanssa. N/CDDY- tai CDDY/CDDY-tuloksen saaneelle koiralle suositellaan IDD-kuvausta.

III.6.F HAMPAAT JA PURENTA

- Koiralle, jolla on vähemmän kuin kuusi etuhammasta alaleuassa, suositellaan valittavaksi yhdistelmän toiseksi osapuoleksi koira, jolla on kuusi etuhammasta alaleuassa.

- Koiralle, jolla on puutteita purennassa, suositellaan valittavaksi yhdistelmän toiseksi osapuoleksi koira, jolla on rotumääritelmän mukainen purenta.

III.6.G ULKOMAISEN UROKSEN JALOSTUSKÄYTTÖÄ KOSKEVA POIKKEUS

Ulkomaiselle urokselle on rotujärjestön aloitteesta myönnetty pysyvä poikkeuslupa PEVISA-ehdoista. Poikkeuslupa koskee uroksilla kahta pentuetta, jonka jälkeen sen tulee täyttää rodun PEVISA-ehdot. Yhdistelmä ei kuitenkaan saa olla rodun PEVISA-ehtojen raja-arvojen vastainen, eikä koiralla saa olla virallisissa terveystutkimuksissa asteikon huonointa tulosta (kyynärnivelen inkongruenssi, lonkkaniveldysplasia, polvilumpioluksaatio, ja spondyloosi).

Jalostukseen käytettävän ulkomaalaisen uroksen tulee olla Koirarekisteriohjeen ja Yleisen jalostusstrategian mukainen yksilö.

IV PENTUJEN LUOVUTTAMINEN

Pennut luovutetaan uusille omistajille aikaisintaan 8 viikon ikäisinä. Koiran kaupasta tulee tehdä kirjallinen kauppasopimus Suomen Kennelliiton lomakkeella tai Suomen Koirankasvattajat ry:n lomakkeella. Kasvattajan on luovutettava pennun ostajalle pennun rekisteritodistus. Mikäli pennulla on todettu, rekisteröintihetkellä sellainen vika tai ominaisuus, ettei sitä tule käyttää jalostukseen, se rekisteröidään FI -rekisteriin ‘Ei jalostukseen’ -merkinnällä.

Kasvattajan tulee kertoa uudelle omistajalle rodussa esiintyvistä perinnöllisistä vioista ja sairauksista ja Uutta omistajaa tulee kehottaa tarkastuttamaan koiransa silmät ja polvet 3 - 6 -vuoden iässä.

Pennun mukaan on annettava kirjalliset hoito- ja ruokintaohjeet. Kasvattajien tulee tiedostaa pentuajan sosiaalistamisen merkitys ja tämä tieto tulee välittää myös pennun omistajalle. Uutta omistajaa tulee informoida myös rotujärjestön olemassaolosta ja toiminnasta.

V JALOSTUSKOIRAN OMISTAJAN VASTUU

V.1 UROKSEN OMISTAJA

Uroksen omistaja on velvollinen tiedottamaan nartun omistajalle jo tapahtuneista astutuksista, joista syntyviä / syntyneitä pentuja ei vielä ole nähtävillä Jalostustietojärjestelmässä.

Uroksen omistajan on annettava nartun omistajalle selkeät ja tarkat tiedot koiransa taustasta, näyttely- ja terveystutkimustuloksista sekä terveydestä. Hänen on myös kerrottava uroksen suvun ja aikaisempien jälkeläisten laatu ja terveys.

Uroksen omistajan on varmistettava ennen astutusta, että astutettava narttu täyttää PEVISA-ohjelman ja muut jalostusohjesäännön vaatimukset.

V.2 KASVATTAJA

Kasvattajan tulee olla allekirjoittanut Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumus. Kasvattajan tulee valita nartulleen uros jalostusohjesäännön täyttävistä uroksista. Hänen on annettava uroksen omistajalle tarkat ja selkeät tiedot narttunsa suvusta, näyttely- ja terveystutkimustuloksista sekä terveydestä.

Kasvattaja on yksin vastuussa tuottamistaan pennuista ja niissä mahdollisesti ilmenevistä vioista.

Jos kasvattajaan kasvattamassa koirassa ilmenee vakavia perinnöllisiä vikoja tai sairauksia, kasvattajan tulisi ilmoittaa asiasta ko. koiran isän omistajalle ja Tiibetinspanielit ry:n jalostustoimikunnalle. Jos koira kuolee muun kuin onnettomuuden tai korkean iän mukanaan tuomien sairauksien takia, olisi kuolinsyy pyrittävä selvittämään. Kuolinsyy tulisi ilmoittaa Jalostustietojärjestelmään ja koiran isän omistajalle.

Vastuullinen koirankasvatus on yksi Kennelliiton kulmakivistä. Vastuullinen koirankasvattaja toimii seuraavien periaatteiden mukaan:

- *Kasvattaja käyttää jalostukseen vain terveitä koiria.*
- *Kasvattaja käyttää jalostukseen vain hyväluonteisia koiria.*
- *Kasvattaja käyttää jalostukseen ulkomuodoltaan ja käyttöominaisuuksiltaan rodunomaisia koiria.*
- *Kasvattaja antaa koiriaan toisen kasvattajan jalostuskäyttöön vain yhdistelmiin, joissa yllä olevat periaatteet toteutuvat molempien koirien osalta.*
- *Kasvattaja kertoo avoimesti koiriensa terveydentilasta.*

- *Kasvattaja huolehtii pentujen ja emän hyvinvoinnista.*
- *Kasvattaja huolehtii koiristaan niin, ettei niistä koidu ympäristölle haittaa.*
- *Kasvattaja totuttaa pennut käsittelyyn ja sosiaalistaa pennut ennen luovutusta.*
- *Kasvattaja myy pennut vain niille soveltuviin koteihin/sopiville henkilöille.*
- *Kasvattaja tekee kirjalliset sopimukset kaikista koirista.*
- *Kasvattaja rekisteröi kaikki pennut ja luovuttaa rekisteritodistukset pennunostajille viipymättä.*
- *Kasvattaja neuvoo ja opastaa kasvattiensa omistajia koirien koko eliniän.*
- *Kasvattaja allekirjoittaa Kennelliiton Kasvattajasitoumuksen ja sitoutuu noudattamaan siinä määriteltyjä vastuullisen koirankasvatuksen periaatteita.*

Lisäksi kasvattajan tulee kertoa pentujensa ostajille koiran omistamiseen liittyvästä vastuusta ja velvollisuuksista.